

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE V ČESKÉM JAZYCE

Vývoj systému a správy berních povinností v českých zemích

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá vývojem správy daní, stejně jako vývojem právní úpravy regulující daně a poplatky. Popisuje vybrané nejdůležitější povinnosti, jež bylo obyvatelstvo nuceno plnit ve prospěch vládnoucí vrstvy. Vývoj daní je mapován od počátků státních útvarů na českém území, tedy asi od 11. století, přičemž některé zmínky sahají i dále do minulosti, a sahá až do doby probíhající první světové války, končí tedy spolu s habsburskou monarchií.

Předmětem zkoumání je soustava daní, jakožto soubor jednotlivých daní ukládaných obyvatelstvu na daném území, přičemž pozornost je soustředěna jen na ty nejdůležitější. Důležitost spočívá v několika vlastnostech dané povinnosti.

V první řadě je rozhodující důležitost, přikládána stanovené dani v době jejího vzniku či trvání. Ta nejčastěji spočívá v množství příjmů, jež byla daň schopna přinést do panovnického rozpočtu. V dalších případech může zájem o konkrétní daň pramenit z jejího významu pro vývoj celé soustavy. Typicky jde o případy, kdy byla stanovena určitá daňová povinnost a ta se stala natolik používanou, že v pozměněné podobě přetrvala období, jemuž se práce věnuje nebo až do dnešních dní.

Bez zájmu nezůstává ani vytváření právních předpisů a jejich publikace. V počátcích vytváření právních norem, bylo velmi obtížné zajistit povědomost veškerého obyvatelstva. Reprodukovat informace o nových povinnostech bylo možné pouze ústně, vytvoření psaných textů bylo velmi nákladné a jen malé procento populace umělo číst. V pozdější době se vyskytují sbírky právních předpisů pouze soukromé, tj. státní instituce žádné ucelené edice, jimi vydaných předpisů, nepořizují. Rozmach sbírek zákonů přichází s profesionalizací úředního aparátu a rozvojem vzdělání ve společnosti. Až tehdy má totiž smysl publikovat předpisy psané. Každý, kdo měl aplikovat daný předpis, seznamoval se totiž s předpisem ve stejné podobě po celém státním území, na němž předpis platil.